

CENTER FOR MUSLIMERS
RETTIGHEDER I DANMARK

ANBEFALINGER TIL

Handlingsplan mod Racisme

Juni 2022

Center for
Muslimers Rettigheder
i Danmark

Introduktion

Den 24. januar 2022 lancerede regeringen sammen med SF, Radikale Venstre, Enhedslisten, Alternativet og Kristendemokraterne, planer om at lave en Handlingsplan mod Racisme.

Center for Muslimers Rettigheder i Danmark (CEDA) hilser planerne velkommen, og anerkender, at det er et vigtigt og stort skridt for et bedre samfund. Med det sagt, er vi selvfølgelig også opmærksomme på, at udfaldet af handlingsplanen kan skride i mange forskellige retninger.

Vi appellerer derfor aftalepartierne til, at de, som anbefalet af FNs Komité til Eliminering af Racediskrimination (CERD)¹ og Europarådets Racismekommission (ECRI)², særligt inkluderer følgende elementer i den Nationale Handlingsplan mod Racisme:

- Islamofobi
- Strukturel diskrimination
- Raceprofilering

Vi håber, at vi med denne handlingsplan kan bremse stigmatiserende fortællinger og diskriminerende handlinger mod muslimer, og sikre lige adgang til fælles goder til alle landets beboere.

Slutteligt appellerer vi til, at regeringen og aftalepartierne rækker ud til de berørte lokalsamfund, herunder muslimske og antiracistiske organisationer og inkluderer dem i arbejdet.

¹ https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolNo=CERD%2fC%2fDNK%2fCO%2f22-24&Lang=en

² <https://rm.coe.int/6th-ecri-report-on-denmark-danish-translation-/1680a6d5d2>

Islamofobi

Gennem de seneste mange år har vi været vidner til en stigning i islamofobi og racisme i Danmark.

Islamofobi er en type racisme, som rammer muslimer, og de der formodes at være muslimer.

Islamofobi kommer bl.a. til udtryk gennem et had over for muslimer, en mistænkeliggørelse af muslimer og ved en forringelse af muslimers rettigheder. Den kommer både til udtryk på et strukturelt niveau, fx igennem islamofobisk lovgivning som "burkaforbuddet" og "ghetto-loven", på et institutionelt niveau, fx ved at muslimske kvinder med hijab skal sende 60 % flere jobansøgninger end andre, og på et individuelt niveau, eksempelvis ved at den muslimske minoritet, er den gruppe, der bliver udsat for flest hadforbrydelser³ i landet samt online hadtale⁴.

At ordet 'islam' indgår i ordet, betyder ikke, at begrebet 'islamofobi' har til formål at diskvalificere en saglig religionskritik, men snarere at en bestemt italesættelse af islam som immanent ond og som en trussel mod danske værdier og kultur er med til at skabe en frygt eller modvilje mod alle eller de fleste muslimer.

Fremstiller man en specifik religion som immanent ond eller som en trussel, så er der ikke langt fra at man også mener, at religionens tilhængere også er immanent onde og en trussel mod samfundet, hvilket åbner op for, at gruppen kan blive udsat for diskrimination, racisme og hadforbrydelser. I 2001 blev begrebet "islamofobi" anerkendt af FN og sidestillet med racisme og antisemitisme⁵.

CEDA anbefaler:

- At politikere anerkender problemet med islamofobi, og lægger særligt vægt på forebyggelse og bekæmpelse af islamofobi i Den Nationale Handlingsplan mod Racisme, som anbefalet af ECRI og den Europæiske Kommission⁶.
- At politikere offentligt siger fra over for racistiske og hadefulde ytringer imod den muslimske minoritet samt indfører æreskodekser, der forbyder brugen af racistiske og andre former for hadefulde ytringer, som anbefalet af ECRI.

3 <https://politi.dk/-/media/mediefiler/landsdaekkende-dokumenter/statistikker/hadforbrydelser/hadforbrydelser-2020.pdf>

4 https://strapi.ogtal.dk/uploads/966f1ebcfa9942d3aef338e9920611f4.pdf?fbclid=IwAR0CPo_jAONvuvWtukg3cNTazg9BxQ68H6QVK_L5oChevIk1omc4CnCNl7Y

5 "World Conference against Racism, Racial Discrimination, Xenophobia, and Related Intolerance," 31 August–8 September 2001, Durban, South Africa

6 https://www.antiracism-eusummit2022.eu/media/42zfloqy/scic_just_anti-racism-summit_napar-report_v05.pdf

- At der igangsættes ny forskning om islamofobi og racisme i Danmark med fokus på islamofobiens aktuelle udbredelse, udtryksformer, årsagsfaktorer, virkemekanismer og påvirkninger i det danske samfund, så det i højere grad afdækkes, hvor i samfundet islamofobien trives. Samtidig skal der ske en kortlægning af den aktuelle forskning i islamofobi og racisme både internationalt og i Danmark.
- At der udpeges en national koordinator med ansvar for at koordinere den danske indsats mod islamofobi og racisme. Det anbefales, at koordinatoren desuden følger arbejdet med bekæmpelse af islamofobi og racisme i EU-regi og at vedkommende løbende har kontakt til de Islamiske trossamfund med henblik på at afdække den oplevede islamofobi hos dem, der udsættes for den. Det anbefales, at den nationale koordinator vil være en højtplaceret medarbejder i Justitsministeriet.

Strukturel diskrimination og raceprofilering

Islamofobi og racisme i Danmark er et omfattende strukturelt problem, som kræver en grundlæggende kulturændring.

De seneste 20 år har vi været vidne til, hvordan diskursen om muslimer som en trussel mod dansk kultur og værdier har været et springbræt for politikere til at indføre lovgivning, der uforholdsmæssigt rammer muslimer og de der formodes at være muslimer.

Dette kommer bl.a. til udtryk via den raceprofilering, der sker gennem kategorien “ikke-vestlig”, der ofte bruges synonymt med muslimer⁷, og som skaber en ny kategori af borgere, som ikke anses for at være “danske” i alle henseender, uanset om borgeren har dansk pas eller ej.

Raceprofileringen kommer særligt til udtryk i “ghettoloven”, hvor profileringen er med til at stille en række borgere ulige for loven, diskriminere dem og fratager dem retten til et hjem.

Raceprofileringen og “ghettoloven” er særligt blevet kritiseret af Den Europæiske Kommission mod Racisme og Intolerance (ECRI), FNs komité for Økonomiske, Sociale og Kulturelle Rettigheder (CESCR) samt FNs Racediskriminationskonvention (CERD).

Særligt har CESCR kaldt lovgivningen for diskriminerende og anbefalet Danmark at sætte salget af bygninger i bero, ikke at definere boligområder efter beboernes etnicitet, og at Danmark bør fjerne alle tvangs- og strafelementerne i lovpakken.

⁷ <https://ekstrabladet.dk/opinionen/rasmusbrygger/integration-handler-om-mere-end-islam/8386740>

Udover “ghettoloven”, ser vi også, hvordan den muslimske minoritet bliver udsat for strukturel diskrimination og raceprofilering i “burkaloven”, “hadprædikantlisten” og “imam-loven”, samt i loven mod “ekstremisme” og “negativ social kontrol”, hvor muslimer særligt bliver fremstillet som en trussel, hvilket åbner op for en øget overvågning, mistænkeliggørelse og sekuritisering af muslimske minoriteter.

CEDA anbefaler:

- At politikere anerkender, at der er strukturel racisme i Danmark og identificerer bevidst og ubevidst strukturel racisme og diskrimination i normer, rutiner, algoritmer, holdninger og adfærd i institutioner og andre samfundsstrukturer, der bevidst eller ubevidst hindrer adgang til lige rettigheder og muligheder for minoriteter, som anbefalet af den Europæiske Kommission⁸.
- At politikerne, som anbefalet af CERD, inkluderer strukturel diskrimination i Den Nationale Handlingsplan mod Racisme med fokus på at forebygge og bekæmpe racediskrimination.
- At Danmark, som anbefalet af CERD, ophører med at raceprofilere i lovgivningen ved at bruge stigmatiserende og diskriminerende begreber, som “vestlig og ikke-vestlig”, og ikke blot erstatter disse med et nyt stigmatiserende begreb i politikker og lovgivning.
- At Danmark ophæver “ghettoloven”.
- At loven der regulerer Ligebehandlingsnævnet bør inkludere loven om etnisk ligebehandling til også at inkludere hudfarve, religion, sprog og statsborgerskab, uden for arbejdsmarkedet, som anbefalet af ECRI.

⁸ https://www.antiracism-eusummit2022.eu/media/42zfloqy/scic_just_anti-racism-summit_napar-report_v05.pdf

Arbejdsmarked

En rapport fra Institut for Menneskerettigheder (2020)⁹, viser, at muslimske kvinder i Danmark, der bærer tørklæde, skal sende 60 % flere ansøgninger end majoritetsdanske kvinder for at blive indkaldt til jobsamtale. En anden undersøgelse fra Århus Universitet viser, at jobsøgende med mellemøstlig klingende navne skal sende op til 52 % flere ansøgninger, før de bliver indkaldt til en jobsamtale¹⁰.

CEDA anbefaler:

- At anonymisere jobansøgninger.
- At Arbejdstilsynets tilsynsførende skal oprustes til at identificere islamofobi, racisme, diskrimination og krænkende handlinger over for religiøse minoriteter på arbejdspladser. Det skal sikre, at de tilsynsførende reagerer hurtigt, når der er tegn på krænkende handlinger mod religiøse minoriteter.
- At sikre, at alle arbejdspladser har en antiracistisk- og diskriminationspolitik og vejledning for, hvor man skal gå hen på ledelsesniveau, når der sker diskrimination og racisme på arbejdspladsen. Arbejdspladser bør have en nultolerance over for diskrimination og racisme, og en ledelse der har forståelse for denne problematik gennem diversity management.

9 <https://menneskeret.dk/nyheder/minoritetskvinder-toerklaede-fravalgt-paa-arbejdsmarkedet>

10 <https://bss.au.dk/om-aarhus-bss/nyheder/vis/artikel/peter-kommer-lettere-til-jobsamtale-end-ali>

Boligsektor

Ifølge en undersøgelse foretaget af Ankestyrelsen¹¹ skal boligsøgende med mellemøstligtklingende navne i gennemsnit sende 27 % flere ansøgninger end boligsøgende med danskklingende navne for at have lige så gode chancer for at få en lejebolig på det private boligmarked i Danmark. Derudover foregår der åbenlys diskrimination på det almene boligområde gennem “ghettoloven”, da et område kun defineres som “parallelsamfund” (tidligere “ghetto”), hvis mere end 50 % af beboerne har en såkaldt “ikke-vestligt” baggrund. Beboere udsættes dermed for forskelsbehandling baseret på deres etnicitet.

CEDA anbefaler:

- At Staten ophæver “ghettoloven”, og indstiller salget af Mjølnerparken, som tilskyndet af FNs særlige rapportører, E. Tendayi Achiume og Balakrishnan Rajagopal¹².
- At der sikres lige adgang til boligmarkedet, også for borgere der ikke er fra EU/EØS. Samt forbud mod direkte diskrimination på baggrund af etnicitet, og indirekte diskrimination på baggrund af pris.

¹¹ <https://via.ritzau.dk/pressemeddelelse/over-dobbelt-sa-svaert-at-fa-bolig-hvis-du-hedder-mohammad-jeg-ved-jo-ikke-om-du-er-kriminel-eller-bandemedlem?publisherId=13560227&releaseId=13604550#prs-external-content-notification>

¹² <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2020/10/un-human-rights-experts-urge-denmark-halt-contentious-sale-ghetto-buildings>

Uddannelsessektoren

En undersøgelse fra Institut for Menneskerettigheder¹³ viser, at 29 % af praktikvejledere i Erhvervsskolerne oplever, at virksomheder anvender etnicitet som et kriterium ved til- eller fravalg af praktikanter. Derudover viser en dansk undersøgelse publiceret i 'American Journal of Political Science'¹⁴, at det er nemmere for et barn at skifte skole, hvis de mistrives, hvis forældrene har et danskklingende navn, frem for et mellemøstligt, hvilket gør problemet særligt udbredt blandt muslimske forældre.

CEDA anbefaler:

- At der sikres en tidlig antiracistisk indsats allerede fra vuggestueniveau, ved brug af legetøj, bøger, pynt mv. understøtter udvikling af et antiracistisk perspektiv, samt i grundskole, gymnasier og universiteter for at forebygge islamofobiske, racistiske og ekskluderende holdninger.
- At der gøres en indsats for at sikre, at det er et antiracistisk pensum, som skolerne underviser i, samt at underviserne får et obligatorisk fag på lærer- og pædagogseminariet om antiracisme, islamofobi, diskrimination og etnocentrisme. Allerede eksisterende uddannelsesmateriale bør screenes for diskriminerende, racistisk og islamofobisk indhold.
- At der udformes en særskilt antiracistisk politik, der indføres i uddannelsesinstitutionerne til forebyggelse og håndtering af mobning på baggrund af race, etnicitet og religion.

13 <https://menneskeret.dk/udgivelser/lige-adgang-praktikpladser>

14 <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/ajps.12584>

- At der, som anbefalet af ECRI, laves trivselsundersøgelser på skoler, da der er store indikationer på, at fordomme og lave forventninger er blandt de største vanskeligheder, som elever og studerende med minoritetsbaggrund står over for.
- At sikre at muslimske helligdage (Eid) tæller som lovlige fridage i stedet for, at det er op til den enkelte skole at vurdere, hvorvidt fraværet skal tælle som lovligt eller ulovligt; at sikre at alle børn kan undervises i deres modersmål på lige fod med børn, der kommer fra et EU- eller EØS-land; samt sikre at muslimske elever ikke bliver fremmed- eller andetgjort.
- At racismeforskning på skoleområdet øges.
- Der skal sikres et effektivt system for minoritetselever, der skal i erhvervspraktik, således at elever ikke bliver bremset i deres uddannelsesvalg pga. diskrimination blandt praktikstederne. Der skal være sanktioner for de praktikpladser, der diskriminerer.

Hadforbrydelser

Ifølge Rigspolitiets årsrapport¹⁵ vedrørende hadforbrydelser i 2020, var 45 % af de religiøst motiverede hadforbrydelsessager rettet mod muslimer, hvilket svarer til 87 tilfælde ud af 194 tilfælde af religiøst motiverede hadforbrydelser. Muslimer er således den religiøse gruppe, der tegner sig som ofre for den største andel af de registrerede hadforbrydelsessager i 2019, blandt dem er det særligt den muslimske kvinde, der oplever at blive overfaldet verbalt og fysisk i det offentlige rum¹⁶, derudover er den muslimske minoritetsgruppe også den gruppe, der er mest udsat for angreb og hadtale online¹⁷. Særligt er vi bekymrede over de hadforbrydelser, der foregår mod kvinder, der bærer niqab, der som følge af burka-forbuddet, er dobbelt udsatte. Dette, fordi de i kraft af loven, er i en øget risiko for at blive ofre for en hadforbrydelse, samtidig med at de, som følge af loven, risikerer en bøde (eller en fængselsstraf), hvis de vælger at anmelde hadforbrydelsen.

CEDA anbefaler:

- At der igangsættes en monitorering af islamofobiske og racistiske hændelser i Danmark, bl.a. på internettet samt til arbejdet med at støtte og vejlede de personer, der har været udsat for en islamofobisk eller racistisk hændelse, som anbefalet af ECRI.
- At der igangsættes specialiserede rådgivningsforløb om islamofobi, racisme og diskrimination og forebyggelse til kommuner, skoler, uddannelsessteder, boligorganisationer, foreninger m.fl. Rådgivningen bør have et særligt fokus på miljøer både online og offline, hvor islamofobien og racismen trives.
- At politiet bliver bedre til at håndtere og registrere hadforbrydelser, samt at politi, anklagemyndighed og domstole sikrer, at der dømmes for hadforbrydelser.

¹⁵ <https://politi.dk/-/media/mediefiler/landsdaekkende-dokumenter/statistikker/hadforbrydelser/hadforbrydelser-2020.pdf>

¹⁶ <https://www.tv2fyn.dk/taler-vi-paent-nok-til-hinanden/ekspert-efter-overfusning-af-hibba-der-er-sket-en-stigning-i>

¹⁷ https://strapi.ogtal.dk/uploads/966f1ebcfa9942d3aef338e9920611f4.pdf?fbclid=IwAROCpo_jAONvuvWtukg3cNTazg9BxQ68H6QVK_L5oChevIk1omc4CnCNl7Y

Kontakt os

www.ceda.nu

info@ceda.nu

“

ET DANMARK HVOR ALLE ER LIGE FOR LOVEN
OG LOVEN ER LIGE FOR ALLE

